

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 21ης Απριλίου 2021 *

«Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη – Δέσμευση κεφαλαίων – Κατάλογος των προσώπων, οντοτήτων και φορέων κατά των οποίων ισχύει η δέσμευση των κεφαλαίων και των οικονομικών πόρων – Περιορισμοί σε σχέση με την είσοδο στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη διέλευση μέσω αυτού – Κατάλογος των προσώπων που υπόκεινται σε περιορισμούς σε σχέση με την είσοδο στο έδαφος της Ένωσης και τη διέλευση μέσω αυτού – Διατήρηση του ονόματος του προσφεύγοντος στους καταλόγους – Προθεσμία ασκήσεως προσφυγής – Παραδεκτό – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Πλάνη εκτιμήσεως»

Στην υπόθεση T-322/19,

Aisha Muammer Mohamed El-Qaddafi, κάτοικος Μουσκάτ (Ομάν), εκπροσωπούμενη από την S. Bafadhel, barrister,

προσφεύγουσα,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από τους V. Piessevaux και M. Bishop,

καθού,

με αντικείμενο, αφενός, αίτημα ακυρώσεως, βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, πρώτον, της εκτελεστικής αποφάσεως (ΚΕΠΠΑ) 2017/497 του Συμβουλίου, της 21ης Μαρτίου 2017, για την εφαρμογή της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2015/1333 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη (ΕΕ 2017, L 76, σ. 25), και της εκτελεστικής αποφάσεως (ΚΕΠΠΑ) 2020/374 του Συμβουλίου, της 5ης Μαρτίου 2020, για την εφαρμογή της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2015/1333 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη (ΕΕ 2020, L 71, σ. 14), κατά το μέρος που διατηρούν το όνομα της προσφεύγουσας στον κατάλογο των παραρτημάτων I και III της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2015/1333 του Συμβουλίου, της 31ης Ιουλίου 2015, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη και την κατάργηση της απόφασης 2011/137/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ 2015, L 206, σ. 34), και, δεύτερον, του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2017/489 του Συμβουλίου, της 21ης Μαρτίου 2017, για την εφαρμογή του άρθρου 21, παράγραφος 5, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/44 του Συμβουλίου σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη (ΕΕ 2017, L 76, σ. 3), και του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/371 του Συμβουλίου, της 5ης Μαρτίου 2020, για την εφαρμογή του άρθρου 21, παράγραφος 5, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/44 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη (ΕΕ 2020, L 71, σ. 5), κατά το μέρος που διατηρούν το όνομα της

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

προσφεύγουσας στον κατάλογο του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΕ) 2016/44 του Συμβουλίου, της 18ης Ιανουαρίου 2016, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 204/2011 (ΕΕ 2016, L 12, σ. 1), και, αφετέρου, αίτημα, βάσει του άρθρου 265 ΣΛΕΕ, να διαπιστωθεί ότι το Συμβούλιο παρανόμως παρέλειψε να κοινοποιήσει στην προσφεύγουσα τις προσβαλλόμενες πράξεις κατά τον χρόνο εκδόσεώς τους,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους D. Spielmann, πρόεδρο, U. Öberg και O. Spineanu-Matei (εισηγήτρια), δικαστές,

γραμματέας: R. Ūkelytė, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 20ής Οκτωβρίου 2020,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Η προσφεύγουσα Aisha Muammer Mohamed El-Qaddafi έχει τη λιβυκή ιθαγένεια και είναι κόρη του πρώην ηγέτη της Λιβύης Muammar Kadhafi.
- 2 Στις 26 Φεβρουαρίου 2011, το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (στο εξής: Συμβούλιο Ασφαλείας) εξέδωσε το ψήφισμα 1970 (2011), με το οποίο επιβάλλονται περιοριστικά μέτρα κατά της Λιβύης και των προσώπων και των οντοτήτων που ενέχονται σε σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμμετέχοντας, μεταξύ άλλων, σε επιθέσεις κατά του άμαχου πληθυσμού και μη στρατιωτικών εγκαταστάσεων, κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου.
- 3 Στις 28 Φεβρουαρίου και στις 2 Μαρτίου 2011, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε, αντιστοίχως, την απόφαση 2011/137/ΚΕΠΠΑ, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη (ΕΕ 2011, L 58, σ. 53), και τον κανονισμό (ΕΕ) 204/2011, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη (ΕΕ 2011, L 58, σ. 1) (στο εξής, από κοινού: πράξεις του 2011).
- 4 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', της αποφάσεως 2011/137 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να εμποδίζουν την είσοδο στο έδαφός τους ή τη διέλευση από αυτό των προσώπων τα οποία αναφέρει το ψήφισμα 1970 (2011) ή τα οποία κατονομάζονται σύμφωνα με αυτό και των οποίων τα ονόματα μνημονεύονται στο παράρτημα I της εν λόγω αποφάσεως.
- 5 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο α', της αποφάσεως 2011/137 και το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 204/2011, σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, ορίζουν, κατ' ουσίαν, ότι δεσμεύονται τα κεφάλαια, τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι οικονομικοί πόροι που ανήκουν στην κυριότητα, βρίσκονται στην κατοχή ή τελούν υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των προσώπων τα οποία κατονομάζονται από το

Συμβούλιο Ασφαλείας ή από την επιτροπή του Συμβουλίου Ασφαλείας που συστάθηκε δυνάμει της παραγράφου 24 του ψηφίσματος 1970 (2011) (στο εξής: επιτροπή κυρώσεων), σύμφωνα με την παράγραφο 22 του ίδιου ψηφίσματος, και των οποίων τα ονόματα περιλαμβάνονται, αντιστοίχως, στο παράρτημα ΙΙΙ της ως άνω αποφάσεως και στο παράρτημα ΙΙ του ως άνω κανονισμού.

- 6 Η προσφεύγουσα καταλέγεται μεταξύ των προσώπων τα οποία αναφέρει το ψήφισμα 1970 (2011) και των οποίων τα ονόματα καταχωρίστηκαν, συνακολούθως, στους καταλόγους των παραρτημάτων Ι και ΙΙΙ της αποφάσεως 2011/137 και του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού 204/2011, με τα ακόλουθα στοιχεία ταυτοποίησης και την εξής αιτιολογία:

«QADHAFI, Aisha Muammar[.] Ημερομηνία γέννησης: 1978. Τόπος γέννησης: Τρίπολη, Λιβύη. Κόρη του Muammar Kadhafi. Στενή σχέση με το καθεστώς. Ημερομηνία καταχώρισης στον κατάλογο του ΟΗΕ: 26 [Φεβρουαρίου] 2011.»

- 7 Στις 17 Μαρτίου 2011, το Συμβούλιο Ασφαλείας εξέδωσε το ψήφισμα 1973 (2011), με το οποίο θεσπίστηκαν νέα μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη. Στις 22 Ιανουαρίου 2013 το Συμβούλιο εξέδωσε τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 50/2013, για την εφαρμογή του άρθρου 16, παράγραφος 2, του κανονισμού αριθ. 204/2011 (ΕΕ 2013, L 20, σ. 29), και την απόφαση 2013/45/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, για την τροποποίηση της απόφασης 2011/137/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ 2013, L 20, σ. 60), πράξεις οι οποίες τροποποίησαν τα στοιχεία ταυτοποίησης της προσφεύγουσας που περιλαμβάνονταν στις πράξεις του 2011 προκειμένου να διευκρινιστεί ότι εικαζόταν ότι η προσφεύγουσα βρισκόταν στην Αλγερία.
- 8 Στις 23 Ιουνίου 2014, το Συμβούλιο εξέδωσε, αφενός, την απόφαση 2014/380/ΚΕΠΠΑ, για την τροποποίηση της απόφασης 2011/137 (ΕΕ 2014, L 183, σ. 52), και, αφετέρου, τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 689/2014, για την εφαρμογή του άρθρου 16 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 204/2011 (ΕΕ 2014, L 183, σ. 1) (στο εξής, από κοινού: πράξεις του 2014). Οι τροποποιήσεις που επέφεραν οι πράξεις αυτές δεν αφορούσαν την προσφεύγουσα, της οποίας το όνομα διατηρήθηκε επομένως στους καταλόγους των παραρτημάτων Ι και ΙΙΙ της αποφάσεως 2011/137 και του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού 204/2011, τούτο δε χωρίς να τροποποιηθεί η αιτιολογία της καταχώρισεως του ονόματός της στους εν λόγω καταλόγους σε σχέση με εκείνη που είχε περιληφθεί στις πράξεις του 2011.
- 9 Στις 27 Αυγούστου 2014, το Συμβούλιο Ασφαλείας εξέδωσε το ψήφισμα 2174 (2014), με το οποίο καταδικάζονταν οι συνεχιζόμενες εχθροπραξίες ένοπλων ομάδων και η προτροπή σε βίαιες ενέργειες στη Λιβύη και θεσπίστηκαν περαιτέρω περιοριστικά μέτρα κατά των προσώπων και των οντοτήτων που εμπλέκονταν ή που παρείχαν στήριξη σε πράξεις οι οποίες απειλούσαν την ειρήνη, τη σταθερότητα ή την ασφάλεια στη Λιβύη ή παρεμπόδιζαν ή υπονόμευαν την επιτυχή ολοκλήρωση της πολιτικής μετάβασης της χώρας.
- 10 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 18 Σεπτεμβρίου 2014, η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή, η οποία πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υπόθεσης T-681/14, με αίτημα την ακύρωση των πράξεων του 2014 κατά το μέρος που διατηρούσαν το όνομά της στους καταλόγους των παραρτημάτων Ι και ΙΙΙ της αποφάσεως 2011/137 και του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού 204/2011.

- 11 Στις 18 Δεκεμβρίου 2014, το Συμβούλιο απηύθυνε επιστολή στους εκπροσώπους της προσφεύγουσας στην οποία ανέφερε ότι η επιτροπή κυρώσεων είχε ενημερώσει τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι η προσφεύγουσα δεν είχε τηρήσει την ταξιδιωτική απαγόρευση που της είχε επιβληθεί, παραβαίνοντας, ως εκ τούτου, τις διατάξεις του ψηφίσματος 1970 (2011).
- 12 Στις 27 Μαρτίου 2015, το Συμβούλιο Ασφαλείας εξέδωσε το ψήφισμα 2213 (2015), το οποίο, μεταξύ άλλων, επέφερε ορισμένες τροποποιήσεις ως προς τα κριτήρια καταχωρίσεως στους καταλόγους.
- 13 Στις 4 Μαΐου 2015, το Συμβούλιο απηύθυνε επιστολή στους εκπροσώπους της προσφεύγουσας, συνοδευόμενη από σειρά εγγράφων (στο εξής: επιστολή της 4ης Μαΐου 2015). Στην επιστολή αυτή το Συμβούλιο επισήμανε ότι το 2011 και το 2013 η προσφεύγουσα είχε προβεί δημοσίως σε δηλώσεις με τις οποίες καλούσε σε ανατροπή των λιβυκών αρχών που συστάθηκαν κατόπιν της πτώσεως του καθεστώτος που είχε εγκαθιδρύσει ο πατέρας της και σε εκδίκηση για τον θάνατό του.
- 14 Στις 26 Μαΐου 2015, το Συμβούλιο εξέδωσε, αφενός, την απόφαση 2015/818/ΚΕΠΠΑ, για την τροποποίηση της απόφασης 2011/137 (ΕΕ 2015, L 129, σ. 13), και, αφετέρου, τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/813, για την τροποποίηση του κανονισμού 204/2011 (ΕΕ 2015, L 129, σ. 1), με σκοπό, μεταξύ άλλων, τη διεύρυνση των κριτηρίων προσδιορισμού των προσώπων και των οντοτήτων κατά των οποίων έπρεπε να επιβληθούν τα περιοριστικά μέτρα που προβλέπονταν στις πράξεις του 2011.
- 15 Εν συνεχεία, το Συμβούλιο προέβη σε πλήρη επανεξέταση των καταλόγων των προσώπων και των οντοτήτων που μνημονεύονταν στα παραρτήματα των πράξεων του 2011.
- 16 Η επανεξέταση περατώθηκε με την έκδοση, στις 31 Ιουλίου 2015, της αποφάσεως 2015/1333/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη και την κατάργηση της απόφασης 2011/137 (ΕΕ 2015, L 206, σ. 34), και, στις 18 Ιανουαρίου 2016, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/44 του Συμβουλίου, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη και την κατάργηση του κανονισμού 204/2011 (ΕΕ 2016, L 12, σ. 1).
- 17 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2015/1333 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα απαγορεύσεως της εισόδου στο έδαφός τους ή της μέσω αυτού διελύσεως των προσώπων των οποίων τα ονόματα έχουν καταχωρισθεί και τα οποία υπόκεινται σε ταξιδιωτικούς περιορισμούς από το Συμβούλιο Ασφαλείας ή την επιτροπή κυρώσεων σύμφωνα με την παράγραφο 22 του ψηφίσματος 1970 (2011), την παράγραφο 23 του ψηφίσματος 1973 (2011), την παράγραφο 4 του ψηφίσματος 2174 (2014) και την παράγραφο 11 του ψηφίσματος 2213 (2015) του Συμβουλίου Ασφαλείας, όπως μνημονεύονται στο παράρτημα Ι της εν λόγω αποφάσεως.
- 18 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2015/1333 και το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 2016/44, σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, ορίζουν, κατ' ουσίαν, ότι δεσμεύονται τα κεφάλαια, τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι οικονομικοί πόροι που ανήκουν στην κυριότητα, βρίσκονται στην κατοχή ή τελούν υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των προσώπων που κατονομάζονται και υπόκεινται σε δέσμευση περιουσιακών στοιχείων από το Συμβούλιο Ασφαλείας ή από την επιτροπή κυρώσεων, σύμφωνα με την παράγραφο 22 του ψηφίσματος 1970 (2011), τις παραγράφους 19, 22 ή 23 του

ψηφίσματος 1973 (2011), την παράγραφο 4 του ψηφίσματος 2174 (2014) και την παράγραφο 11 του ψηφίσματος 2213 (2015) του Συμβουλίου Ασφαλείας, όπως μνημονεύονται στο παράρτημα ΙΙΙ της εν λόγω αποφάσεως και στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού.

- 19 Το όνομα της προσφεύγουσας καταχωρίστηκε στους καταλόγους των παραρτημάτων Ι και ΙΙΙ της αποφάσεως 2015/1333 και του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού 2016/44 (στο εξής: επίμαχοι κατάλογοι), με τα ακόλουθα στοιχεία ταυτοποίησης και την εξής αιτιολογία:

«[...] AISHA MUAMMAR MUHAMMED ABU MINYAR QADHAFI [...] Ημερομηνία γέννησης: 1978[.] Τόπος γέννησης: Τρίπολη, Λιβύη. Ισχυρό ψευδώνυμο: Aisha Muhammed Abdul Salam [...] Διεύθυνση: Σουλτανάτο του Ομάν (εικαζόμενη κατάσταση/θέση: Σουλτανάτο του Ομάν)[.] Ημερομηνία καταχώρισης: 26 Φεβρουαρίου 2011[.] Άλλες πληροφορίες: Καταχωρίστηκε στον κατάλογο δυνάμει των παραγράφων 15 και 17 [του ψηφίσματος] 1970 [(2011)] (ταξιδιωτική απαγόρευση, δέσμευση περιουσιακών στοιχείων). Συμπληρωματικές πληροφορίες: Στενή σχέση με το καθεστώς. Ταξίδευε κατά παράβαση της παραγράφου 15 [του ψηφίσματος] 1970 [(2011)], όπως περιγράφεται από την ειδική ομάδα εμπειρογνομόνων για τη Λιβύη, στην ενδιάμεση έκθεσή της του 2013.»

- 20 Με επιστολή της 6ης Οκτωβρίου 2016, την οποία απηύθυνε στο Συμβούλιο η δικηγόρος της προσφεύγουσας (στο εξής: επιστολή της 6ης Οκτωβρίου 2016), η δικηγόρος ενημέρωνε το Συμβούλιο ότι, κατόπιν του θανάτου του προηγούμενου δικηγόρου της προσφεύγουσας, η ίδια είχε δηλώσει ότι επιθυμούσε να συνεχίσει να εκπροσωπείται από εκείνη και από μία από τους συναδέλφους της, γεγονός το οποίο βεβαίωνε το έντυπο εντολής που είχε επισυνάψει στην εν λόγω επιστολή, και ότι, κατά συνέπεια, κάθε αλληλογραφία έπρεπε στο εξής να αποστέλλεται σε εκείνη.

- 21 Στις 21 Μαρτίου 2017, το Συμβούλιο εξέδωσε, αφενός, την εκτελεστική απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2017/497, για την εφαρμογή της απόφασης 2015/1333 (ΕΕ 2017, L 76, σ. 25), και, αφετέρου, τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/489, για την εφαρμογή του άρθρου 21 παράγραφος 5 του κανονισμού 2016/44 (ΕΕ 2017, L 76, σ. 3) (στο εξής, από κοινού: πράξεις του 2017), πράξεις οι οποίες τροποποιούν τους επίμαχους καταλόγους, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι επικαιροποιημένες πληροφορίες που παρέσχε η επιτροπή κυρώσεων.

- 22 Η διατήρηση του ονόματος της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους συνοδευόταν από τα ακόλουθα στοιχεία ταυτοποίησης και την εξής αιτιολογία:

«AISHA [...] MUAMMAR MUHAMMED [...] ABU MINYAR [...] QADHAFI [...] Ημερομηνία γέννησης: 1978[.] Τόπος γέννησης: Τρίπολη, Λιβύη[.] Ισχυρό ψευδώνυμο: Aisha Muhammed Abdul Salam [...] Διεύθυνση: Σουλτανάτο του Ομάν (εικαζόμενη κατάσταση/θέση: Σουλτανάτο του Ομάν)[.] Ημερομηνία καταχώρισης: 26 Φεβρ. 2011 (τροποποιήθηκε στις 11 Νοεμ. 2016, 26 Σεπτ. 2014, 21 Μαρτ. 2013, 2 Απρ. 2012)[.] Άλλες πληροφορίες: Καταχωρίστηκε στον κατάλογο δυνάμει των παραγράφων 15 και 17 [του ψηφίσματος] 1970 [(2011)] (ταξιδιωτική απαγόρευση, δέσμευση περιουσιακών στοιχείων). Διαδικτυακός σύνδεσμος για την Ειδική Αγγελία INTERPOL-Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών: <https://www.interpol.int/en/notice/search/un/5525815>.

- 23 Με απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, El-Qaddafi κατά Συμβουλίου (T-681/14, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2017:227), η οποία κατέστη αμετάκλητη καθότι δεν ασκήθηκε αναίρεση, το Γενικό Δικαστήριο, αποφαινόμενο επί της προσφυγής που είχε ασκήσει η προσφεύγουσα κατά των πράξεων του 2014 (βλ. σκέψη 10 ανωτέρω), έκρινε ότι η προϋπόθεση κατά την οποία το

Συμβούλιο υποχρεούνταν να γνωστοποιήσει στην προσφεύγουσα τους ειδικούς και συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους θεωρούσε ότι έπρεπε να διατηρηθούν σε ισχύ τα περιοριστικά μέτρα σε βάρος της δεν πληρούνταν στην περίπτωση εκείνη. Αφενός, διαπίστωσε ότι οι πράξεις του 2014 περιείχαν απλώς ενδείξεις που αντιστοιχούσαν στην αιτιολογία που παρασχέθηκε για την αρχική καταχώριση του ονόματος της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους των παραρτημάτων των πράξεων του 2011 και έκρινε ότι η αιτιολογία αυτή δεν αρκούσε για να δικαιολογήσει τη διατήρηση του ονόματός της στους εν λόγω καταλόγους, δεδομένου ότι το πλαίσιο είχε μεταβληθεί ουσιωδώς· αφετέρου, έκρινε ότι οι πρόσθετοι λόγοι που προέβαλε το Συμβούλιο προδήλως δεν ασκούσαν επιρροή, καθόσον δεν περιλαμβάνονταν μεταξύ των λόγων βάσει των οποίων εκδόθηκαν οι πράξεις του 2014 και καθόσον τέθηκαν υπόψη του Συμβουλίου σε χρονικό σημείο μεταγενέστερο της ημερομηνίας εκδόσεως των πράξεων αυτών. Ως εκ τούτου, ακύρωσε τις εν λόγω πράξεις κατά το μέρος που διατηρούσαν το όνομα της προσφεύγουσας στους καταλόγους των παραρτημάτων I και III της αποφάσεως 2011/137 και του παραρτήματος II του κανονισμού 204/2011.

- 24 Στις 5 Φεβρουαρίου 2019, η δικηγόρος της προσφεύγουσας απευθύνθηκε στο Συμβούλιο προκειμένου να υποβάλει εκ νέου το αίτημά της να της κοινοποιείται το σύνολο της αλληλογραφίας που αφορά την προσφεύγουσα, καθώς και οι αποφάσεις και οι κανονισμοί που εκδίδονται σε βάρος της προσφεύγουσας.
- 25 Στις 25 Μαρτίου 2019, με επιστολή την οποία απηύθυνε το Συμβούλιο στη δικηγόρο της προσφεύγουσας (στο εξής: επιστολή της 25ης Μαρτίου 2019), το Συμβούλιο την ενημέρωνε ότι είχε εκδώσει τις πράξεις του 2017 βάσει των πληροφοριών που είχε επικαιροποιήσει η επιτροπή κυρώσεων, με αποτέλεσμα το όνομα της προσφεύγουσας να έχει διατηρηθεί στους επίμαχους καταλόγους.

Πραγματικά περιστατικά μεταγενέστερα της ασκήσεως της υπό κρίση προσφυγής

- 26 Στις 11 Φεβρουαρίου 2020, το Συμβούλιο Ασφαλείας εξέδωσε το ψήφισμα 2509 (2020), με το οποίο διατύπωσε εκ νέου την ανάγκη να λαμβάνουν τα κράτη μέτρα απαγορεύσεως της εισόδου στο έδαφός τους ή της μέσω αυτού διελύσεως σε βάρος όλων των προσώπων που κατονομάζονται από την επιτροπή κυρώσεων, σύμφωνα, μεταξύ άλλων, με τις παραγράφους 15 και 16 του ψηφίσματος 1970 (2011), και επανέλαβε ότι θα μεριμνούσε ώστε τα δεσμευμένα κατ' εφαρμογήν της παραγράφου 17 του ψηφίσματος αυτού περιουσιακά στοιχεία να τεθούν στη διάθεση του λαού της Λιβύης και να χρησιμοποιηθούν προς όφελός του.
- 27 Στις 5 Μαρτίου 2020, το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2020/374, για την εφαρμογή της απόφασης 2015/1333 (ΕΕ 2020, L 71, σ. 14), και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/371, για την εφαρμογή του άρθρου 21 παράγραφος 5 του κανονισμού 2016/44 (ΕΕ 2020, L 71, σ. 5) (στο εξής, από κοινού: πράξεις του 2020), πράξεις με τις οποίες το όνομα της προσφεύγουσας διατηρήθηκε στους επίμαχους καταλόγους, τούτο δε χωρίς να έχει τροποποιηθεί η συναφής αιτιολογία σε σχέση με εκείνη που μνημονευόταν στις πράξεις του 2017.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 28 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 27 Μαΐου 2019, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

- 29 Στις 14 Αυγούστου 2019, το Συμβούλιο κατέθεσε υπόμνημα αντικρούσεως στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου.
- 30 Τα υπομνήματα απαντήσεως και ανταπάντησεως κατατέθηκαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 4 Οκτωβρίου και στις 28 Νοεμβρίου 2019, αντιστοίχως.
- 31 Κατόπιν μεταβολής της συνθέσεως των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 27, παράγραφος 5, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, η υπόθεση ανατέθηκε στο πέμπτο τμήμα.
- 32 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 24 Δεκεμβρίου 2019, η προσφεύγουσα ζήτησε τη διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζητήσεως.
- 33 Με απόφαση του Προέδρου του Γενικού Δικαστηρίου της 22ας Ιανουαρίου 2020, η υπό κρίση υπόθεση ανατέθηκε σε νέα εισηγήτρια δικαστή, λόγω κωλύματος του αρχικώς ορισθέντος εισηγητή δικαστή.
- 34 Το Γενικό Δικαστήριο έλαβε μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας, στα οποία οι διάδικοι ανταποκρίθηκαν εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
- 35 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου την 1η Σεπτεμβρίου 2020, η προσφεύγουσα προσάρμοσε, δυνάμει του άρθρου 86 του Κανονισμού Διαδικασίας, το δικόγραφο της προσφυγής της, ώστε με αυτό να ζητείται όχι μόνον η ακύρωση των πράξεων του 2017, αλλά και η ακύρωση των πράξεων του 2020 (στο εξής, από κοινού: προσβαλλόμενες πράξεις), κατά το μέρος που την αφορούν. Το Συμβούλιο κατέθεσε τις παρατηρήσεις του επί του υπομνήματος προσαρμογής στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 28 Σεπτεμβρίου 2020.
- 36 Κατόπιν προτάσεως της εισηγήτριας δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.
- 37 Οι διάδικοι ανέπτυξαν τις απόψεις τους και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις τις οποίες έθεσε το Γενικό Δικαστήριο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 20ής Οκτωβρίου 2020. Κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως περατώθηκε η προφορική διαδικασία και άρχισε η διάσκεψη για την έκδοση αποφάσεως.
- 38 Κατόπιν της προσαρμογής του δικογράφου της προσφυγής, η προσφεύγουσα ζητεί, κατ' ουσίαν, από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει τις προσβαλλόμενες πράξεις κατά το μέρος που διατηρούν το όνομά της στους επίμαχους καταλόγους·
 - να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.
- 39 Κατόπιν των παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν σχετικά με το υπόμνημα προσαρμογής, το Συμβούλιο ζητεί, κατ' ουσίαν, από το Γενικό Δικαστήριο:
- κυρίως, να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη·
 - επικουρικώς, να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

- έτι επικουρικότερον, σε περίπτωση ακυρώσεως των προσβαλλομένων πράξεων κατά το μέρος που αφορούν την προσφεύγουσα, να διατηρήσει σε ισχύ τα αποτελέσματα των προσβαλλομένων αποφάσεων μέχρι τη λήξη της προθεσμίας για την άσκηση αναιρέσεως ή, σε περίπτωση ασκήσεως αναιρέσεως εντός της προθεσμίας αυτής, μέχρι την απόρριψή της·
- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Επί του παραδεκτού των επιχειρημάτων που παρατίθενται στα σημεία 3 έως 12 της αιτήσεως για τη διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζητήσεως και επί της αφαίρεσής από τη δικογραφία των παραρτημάτων E.1 έως E.4 που επισυνάφθηκαν στην αίτηση αυτή

- 40 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Συμβούλιο υποστήριξε ότι τα επιχειρήματα που παρατίθενται στα σημεία 3 έως 12 της αιτήσεως της προσφεύγουσας περί διεξαγωγής επ' ακροατηρίου συζητήσεως και τα έγγραφα που αποτελούν τα παραρτήματα E.1 έως E.4 της αιτήσεως αυτής είναι अपараδέκτα, βάσει του άρθρου 85 του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 41 Η προσφεύγουσα δήλωσε ότι επιθυμεί την αφαίρεση από τη δικογραφία των εν λόγω παραρτημάτων E.1 έως E.4, εμμένοντας, πάντως, στα επιχειρήματα που προέβαλε με τα σημεία 3 έως 12 της αιτήσεώς της περί διεξαγωγής επ' ακροατηρίου συζητήσεως.
- 42 Υπενθυμίζεται ότι η έγγραφη διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου περιλαμβάνει μια πρώτη ανταλλαγή υπομνημάτων, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 76 και 81 του Κανονισμού Διαδικασίας του, η οποία, βάσει του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας, μπορεί να ακολουθηθεί από μια δεύτερη και τελευταία ανταλλαγή υπομνημάτων, σε περίπτωση που το Γενικό Δικαστήριο το κρίνει αναγκαίο για τη συμπλήρωση του περιεχομένου της δικογραφίας της υπόθεσης.
- 43 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι τα επιχειρήματα που παρατίθενται στα σημεία 3 έως 12 της αιτήσεως περί διεξαγωγής επ' ακροατηρίου συζητήσεως δεν συνιστούν λόγους για τους οποίους η προσφεύγουσα επιθυμεί να τύχει ακροάσεως. Κατά τα λοιπά, στα σημεία αυτά, η προσφεύγουσα αναπτύσσει επιχειρήματα τα οποία έχει ήδη προβάλει με τα προγενέστερα δικογραφα και υπομνήματά της, προκειμένου να απαντήσει στις παρατηρήσεις που περιλαμβάνονται στο υπόμνημα ανταπαντήσεως. Επομένως, δεν λαμβάνονται υπόψη τα σημεία 3 έως 12 της αιτήσεως διεξαγωγής επ' ακροατηρίου συζητήσεως, αφαιρούνται δε από τη δικογραφία τα έγγραφα που αποτελούν τα παραρτήματα E.1 έως E.4.

Επί της προσφυγής που στηρίζεται στο άρθρο 263 ΣΛΕΕ

Επί του παραδεκτού

- 44 Χωρίς να προβάλει ένσταση απαραδέκτου με χωριστό δικογραφο βάσει του άρθρου 130, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Συμβούλιο, με το υπόμνημα αντικρούσεως και με τις παρατηρήσεις επί του υπομνήματος προσαρμογής, προβάλλει ένσταση απαραδέκτου της προσφυγής κατά το μέρος το οποίο στηρίζεται στο άρθρο 263 ΣΛΕΕ, λόγω εκπρόθεσμης ασκήσεώς της.

- 45 Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι ουδόλως ήταν υποχρεωμένο να κοινοποιήσει τις προσβαλλόμενες πράξεις στην προσφεύγουσα, δεδομένου ότι ούτε η απόφαση 2015/1333 ούτε ο κανονισμός 2016/44 περιέχουν διάταξη από την οποία να προκύπτει ότι οφείλει να κοινοποιεί στα πρόσωπα ή στις οντότητες που μνημονεύονται στους επίμαχους καταλόγους τις πράξεις με τις οποίες τροποποιεί τις διατάξεις που τα αφορούν. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι η επιστολή του της 25ης Μαρτίου 2019 αποτελεί απλώς απάντηση στην επιστολή της δικηγόρου της προσφεύγουσας της 5ης Φεβρουαρίου 2019 και ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η προσφεύγουσα έλαβε γνώση των πράξεων του 2017 χάρη σε αυτή την επιστολή, κατά την έννοια του άρθρου 263, έκτο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Επιπλέον, η προσφεύγουσα δεν μπορεί βασίμως να υποστηρίζει ότι έλαβε γνώση των πράξεων του 2020 με την απάντηση του Συμβουλίου στις ερωτήσεις που έθεσε το Γενικό Δικαστήριο στο πλαίσιο του μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας, το οποίο της κοινοποιήθηκε με έγγραφο της Γραμματείας της 13ης Ιουλίου 2020. Συγκεκριμένα, το χρονικό σημείο κατά το οποίο ο ενδιαφερόμενος λαμβάνει γνώση μιας πράξεως μπορεί ενδεχομένως να θεωρηθεί αφετηρία της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής ακυρώσεως μόνον στην περίπτωση που η πράξη αυτή ούτε δημοσιεύθηκε ούτε κοινοποιήθηκε. Εν προκειμένω, όμως, η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής κατά των προσβαλλομένων πράξεων άρχισε να τρέχει από τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 22 Μαρτίου 2017 όσον αφορά τις πράξεις του 2017 και στις 6 Μαρτίου 2020 όσον αφορά τις πράξεις του 2020.
- 46 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, το Συμβούλιο διευκρίνισε ότι, μολονότι, στο πλαίσιο ορισμένων καθεστώτων επιβολής κυρώσεων, το Συμβούλιο υποχρεούται ρητώς να κοινοποιεί στους ενδιαφερομένους κάθε τροποποίηση της καταχωρίσεως σε κατάλογο, παραθέτοντας ταυτόχρονα σχετική αιτιολογία, τούτο δεν ισχύει όσον αφορά το καθεστώς κυρώσεων που τέθηκε σε ισχύ λόγω της κατάστασης στη Λιβύη.
- 47 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσφυγή της πληροί τα κριτήρια παραδεκτού που προβλέπει το άρθρο 263 ΣΛΕΕ, ιδίως δε το σχετικό με την προθεσμία για την άσκησή της. Συγκεκριμένα, αφενός, το δικόγραφο της προσφυγής κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 27 Μαΐου 2019, ήτοι εντός της δίμηνης προθεσμίας, προσαυξημένης με την κατ' αποκοπή παρέκταση δέκα ημερών λόγω αποστάσεως, κατά το άρθρο 60 του Κανονισμού Διαδικασίας, από την κοινοποίηση στην προσφεύγουσα των πράξεων του 2017 με την επιστολή της 25ης Μαρτίου 2019 (βλ. σκέψη 25 ανωτέρω). Αφετέρου, το υπόμνημα προσαρμογής για την ακύρωση των πράξεων του 2020 κατατέθηκε εντός της δίμηνης προθεσμίας, προσαυξημένης με την κατ' αποκοπή παρέκταση δέκα ημερών λόγω αποστάσεως, από την ημερομηνία κατά την οποία η προσφεύγουσα έλαβε γνώση της εκδόσεως των πράξεων αυτών, όπως μνημονεύεται στην απάντηση του Συμβουλίου στο μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας που κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα με έγγραφο της Γραμματείας της 13ης Ιουλίου 2020 (βλ. σκέψη 34 ανωτέρω).
- 48 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο υπέχει υποχρέωση κοινοποίησεως και όσον αφορά τις αποφάσεις με τις οποίες τροποποιούνται οι αποφάσεις περί καταχωρίσεως στους καταλόγους, τούτο δε ακόμα και όταν δεν προβάλλονται νέοι λόγοι. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, αν το Συμβούλιο δεν υπείχε υποχρέωση να της κοινοποιήσει τις προσβαλλόμενες πράξεις, το μόνο διαθέσιμο μέσο προκειμένου να λάβει γνώση της εκδόσεώς τους θα ήταν η δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα, ενδεχόμενο το οποίο θα είχε ως συνέπεια να περιοριστεί ανεπίτρεπτα η δυνατότητά της να προσφύγει στο Γενικό Δικαστήριο εντός της προβλεπόμενης προς τούτο προθεσμίας. Κατά την προσφεύγουσα, η θέση του Συμβουλίου δεν λαμβάνει υπόψη τη νομολογία κατά την οποία δεν είναι ελεύθερο να επιλέγει αυθαίρετα τον τρόπο γνωστοποίησεως των αποφάσεών του στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Δεδομένου ότι είχε στη διάθεσή του τη διεύθυνση της εντολοδόχου δικηγόρου της προσφεύγουσας, όπως προκύπτει

από την επιστολή της 6ης Οκτωβρίου 2016, της οποίας την παραλαβή επιβεβαίωσε το ίδιο, οι προσβαλλόμενες πράξεις έπρεπε να της είχαν γνωστοποιηθεί στην διεύθυνση αυτή. Τέτοια κοινοποίηση έγινε μόνον ως προς τις πράξεις του 2017, με την επιστολή της 25ης Μαρτίου 2019. Εξάλλου, η προσφεύγουσα έλαβε γνώση των πράξεων του 2020 εμμέσως, με το έγγραφο της Γραμματείας της 13ης Ιουλίου 2020 (βλ. σκέψη 45 ανωτέρω). Επομένως, τόσο το δικόγραφο της προσφυγής όσο και το υπόμνημα προσαρμογής που κατατέθηκε κατά το άρθρο 86, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας κατατέθηκαν εντός της προθεσμίας του άρθρου 263 ΣΛΕΕ.

- 49 Αρχικώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 263, έκτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, η προσφυγή ακυρώσεως πρέπει να ασκείται εντός δύο μηνών, υπολογιζομένων, ανάλογα με την περίπτωση, από τη δημοσίευση της προσβαλλομένης πράξεως, από την κοινοποίησή της στον προσφεύγοντα ή, ελλείψει δημοσιεύσεως ή κοινοποιήσεως, από την ημέρα κατά την οποία ο προσφεύγων έλαβε γνώση αυτής.
- 50 Δυνάμει του άρθρου 86, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, στην περίπτωση που μια πράξη της οποίας ζητείται η ακύρωση αντικαθίσταται ή τροποποιείται από άλλη πράξη η οποία έχει το ίδιο αντικείμενο, ο προσφεύγων μπορεί, πριν από την περάτωση της προφορικής διαδικασίας ή πριν το Γενικό Δικαστήριο αποφασίσει να αποφανθεί επί της διαφοράς χωρίς διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας, να προσαρμόσει την προσφυγή του προκειμένου να ληφθεί υπόψη το νέο αυτό στοιχείο.
- 51 Κατά τη νομολογία, η αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας συνεπάγεται ότι το θεσμικό όργανο της Ένωσης που λαμβάνει ή διατηρεί σε ισχύ ατομικά περιοριστικά μέτρα σε βάρος προσώπου ή οντότητας, όπως συμβαίνει εν προκειμένω, γνωστοποιεί τους λόγους για τους οποίους ελήφθησαν τα μέτρα αυτά είτε κατά τον χρόνο λήψεως των εν λόγω μέτρων είτε, τουλάχιστον, το ταχύτερο δυνατόν μετά τη λήψη τους, προκειμένου να παράσχει στα πρόσωπα αυτά ή στις οντότητες αυτές τη δυνατότητα να ασκήσουν το δικαίωμά τους προσφυγής (πρβλ. απόφαση της 5ης Νοεμβρίου 2014, *Mayaleh κατά Συμβουλίου*, T-307/12 και T-408/13, EU:T:2014:926, σκέψη 54 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 52 Η κατάσταση αυτή οφείλεται στην ιδιαίτερη φύση των πράξεων με τις οποίες επιβάλλονται περιοριστικά μέτρα σε πρόσωπο ή οντότητα, οι οποίες προσιδιάζουν ταυτοχρόνως σε πράξεις γενικής ισχύος, στο μέτρο που απαγορεύουν σε μια κατηγορία αποδεκτών καθορισθέντων κατά τρόπο γενικό και αόριστο να θέτουν, μεταξύ άλλων, κεφάλαια και οικονομικούς πόρους στη διάθεση των προσώπων και οντοτήτων των οποίων τα ονόματα, οι ονομασίες ή οι επωνυμίες μνημονεύονται στους καταλόγους των παραρτημάτων τους, και σε δέσμη ατομικών αποφάσεων οι οποίες αφορούν τα εν λόγω πρόσωπα και τις εν λόγω οντότητες (βλ. απόφαση της 23ης Απριλίου 2013, *Gbagbo κ.λπ. κατά Συμβουλίου*, C-478/11 P έως C-482/11 P, EU:C:2013:258, σκέψη 56 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 53 Εν προκειμένω, εφαρμογή της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας γίνεται στο άρθρο 13 της αποφάσεως 2015/1333, το οποίο ορίζει, αντιστοίχως, στις παραγράφους 1 και 3, ότι, «[ό]ταν το Συμβούλιο Ασφαλείας ή η επιτροπή [κυρώσεων] προσθέτει ένα πρόσωπο ή μια οντότητα στον κατάλογο, το Συμβούλιο συμπεριλαμβάνει το πρόσωπο ή οντότητα αυτή στο παράρτημα I ή III [της εν λόγω απόφασης]» και ότι «[τ]ο Συμβούλιο κοινοποιεί την απόφασή του στο πρόσωπο [αυτό] ή [σ]την οντότητα [αυτή] [...], μαζί με τους λόγους για την καταχώρισή του στον κατάλογο, είτε απευθείας, εάν είναι γνωστή η διεύθυνσή του, είτε μέσω δημοσίευση[ς] ανακοίνωσης, παρέχοντας στο πρόσωπο ή στην οντότητα τη δυνατότητα να υποβάλει παρατηρήσεις».

- 54 Το άρθρο 21, παράγραφοι 1 και 3, του κανονισμού 2016/44 περιέχει παρεμφερείς διατάξεις.
- 55 Εντεύθεν προκύπτει ότι, καίτοι η θέση σε ισχύ πράξεων όπως οι προσβαλλόμενες πραγματοποιείται βεβαίως διά της δημοσίευσής τους, η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως κατά των εν λόγω πράξεων δυνάμει του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ αρχίζει να τρέχει, για καθένα από τα εν λόγω πρόσωπα και οντότητες, από την ημερομηνία κοινοποίησης των οικείων πράξεων σε αυτά (βλ. απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2015, *Oil Turbo Compressor* κατά Συμβουλίου, T-552/13, EU:T:2015:805, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Ομοίως, η προθεσμία υποβολής αιτήματος προς αμφισβήτηση ή περί διευρύνσεως των αιτημάτων και των λόγων ακυρώσεως ώστε να καλύπτουν πράξη η οποία διατηρεί τα μέτρα αυτά σε ισχύ αρχίζει να τρέχει αποκλειστικώς και μόνον από την ημερομηνία κοινοποίησης της νέας αυτής πράξεως στο θιγόμενο πρόσωπο ή στη θιγόμενη οντότητα (βλ. απόφαση της 5ης Νοεμβρίου 2014, *Mayaleh* κατά Συμβουλίου, T-307/12 και T-408/13, EU:T:2014:926, σκέψη 56 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 56 Επισημαίνεται ότι οι πράξεις του 2017, όπως και οι πράξεις του 2020, είναι πράξεις με τις οποίες το Συμβούλιο διατήρησε το όνομα της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους. Βεβαίως, όπως υποστηρίζει και το Συμβούλιο, η απόφαση 2015/1333 και ο κανονισμός 2016/44, στα παραρτήματα των οποίων περιλαμβάνονται οι κατάλογοι αυτοί, δεν προβλέπουν ρητή υποχρέωση του Συμβουλίου να κοινοποιήσει στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα ή οντότητες τις πράξεις με τις οποίες διατηρεί την καταχώριση των ονομάτων ή των ονομασιών τους στους εν λόγω καταλόγους.
- 57 Εντούτοις, μια τέτοια υποχρέωση κοινοποίησης απορρέει από την αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, όπως αυτή ερμηνεύεται από τη νομολογία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 55 ανωτέρω, από την οποία προκύπτει ότι το Συμβούλιο υποχρεούται να κοινοποιεί κάθε πράξη με την οποία διατηρείται σε ισχύ η καταχώριση σε κατάλογο, παρέχοντας ταυτόχρονα στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα σχετική αιτιολογία, τούτο δε ανεξαρτήτως αν το Συμβούλιο στηρίχθηκε σε νέα στοιχεία για να αποφασίσει σχετικώς (πρβλ. απόφαση της 5ης Νοεμβρίου 2014, *Mayaleh* κατά Συμβουλίου, T-307/12 και T-408/13, EU:T:2014:926, σκέψη 57).
- 58 Επιπλέον, τονίζεται ότι, εν προκειμένω, οι πράξεις για τη διατήρηση της καταχωρίσεως του ονόματος προσώπου στους επίμαχους καταλόγους δεν εκδίδονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Λαμβανομένης υπόψη της έλλειψης προβλεψιμότητας ως προς την έκδοσή τους, η οποία οφείλεται στο γεγονός αυτό, εάν η προθεσμία για άσκηση προσφυγής ακυρώσεως κατά των εν λόγω πράξεων άρχιζε από μόνη τη δημοσίευσή τους, τούτο θα συνεπαγόταν ότι πρόσωπο όπως η προσφεύγουσα θα όφειλε να ελέγχει διαρκώς την Επίσημη Εφημερίδα, ενδεχόμενο που θα παρακώλυε την πρόσβασή του στα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης.
- 59 Υπό τις ιδιαίτερες αυτές περιστάσεις, το Συμβούλιο δεν μπορεί βασίμως να υποστηρίξει ότι η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής ακυρώσεως κατά των προσβαλλομένων πράξεων την οποία προβλέπει το άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ άρχισε να τρέχει για την προσφεύγουσα από την αντίστοιχη ημερομηνία δημοσίευσής των πράξεων αυτών στην Επίσημη Εφημερίδα.
- 60 Εν συνεχεία, προκειμένου να προσδιοριστεί η ημερομηνία γνωστοποίησης των πράξεων η οποία συνιστά την αφετηρία των προθεσμιών που όφειλε να τηρήσει η προσφεύγουσα προκειμένου να τις προσβάλει ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, πρέπει να προσδιοριστούν οι λεπτομερείς όροι σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το Συμβούλιο ήταν υποχρεωμένο να της γνωστοποιήσει τις πράξεις αυτές.

- 61 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το Συμβούλιο δεν είναι ελεύθερο να επιλέγει τον τρόπο της γνωστοποίησης στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα των πράξεων με τις οποίες τους επιβάλλει περιοριστικά μέτρα. Ειδικότερα, από τη σκέψη 61 της αποφάσεως της 23ης Απριλίου 2013, Gbagbo κ.λπ. κατά Συμβουλίου (C-478/11 P έως C-482/11 P, EU:C:2013:258), προκύπτει ότι έμμεση γνωστοποίηση τέτοιων πράξεων μέσω δημοσιεύσεως ανακοινώσεως στην Επίσημη Εφημερίδα επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το Συμβούλιο αδυνατεί να προβεί σε ατομική γνωστοποίηση. Σε αντίθετη περίπτωση, το Συμβούλιο θα μπορούσε να απαλλαγεί ευχερώς της υποχρεώσεώς του περί ατομικής γνωστοποίησης (πρβλ. διάταξη της 10ης Ιουνίου 2016, Pshonka κατά Συμβουλίου, T-381/14, EU:T:2016:361, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 62 Από τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 61 ανωτέρω προκύπτει ότι το άρθρο 13, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2015/1333 και το άρθρο 21, παράγραφος 3, του κανονισμού 2016/44 έχουν την έννοια ότι, όταν το Συμβούλιο έχει στη διάθεσή του τη διεύθυνση προσώπου το οποίο υπόκειται σε περιοριστικά μέτρα, αν δεν υπάρξει απευθείας γνωστοποίηση των πράξεων που προβλέπουν τα μέτρα αυτά, η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής την οποία πρέπει να τηρήσει το πρόσωπο αυτό προκειμένου να προσβάλει τις εν λόγω πράξεις ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου δεν αρχίζει να τρέχει. Επομένως, μόνον όταν είναι αδύνατη η ατομική γνωστοποίηση στον ενδιαφερόμενο των πράξεων με τις οποίες λαμβάνονται ή διατηρούνται σε ισχύ περιοριστικά μέτρα σε βάρος του, η εν λόγω προθεσμία άρχεται από τη δημοσίευση ανακοινώσεως στην Επίσημη Εφημερίδα (πρβλ. κατ' αναλογία αποφάσεις της 6ης Σεπτεμβρίου 2013, Bank Melli Iran κατά Συμβουλίου, T-35/10 και T-7/11, EU:T:2013:397, σκέψη 59, και της 4ης Φεβρουαρίου 2014, Syrian Lebanese Commercial Bank κατά Συμβουλίου, T-174/12 και T-80/13, EU:T:2014:52, σκέψεις 59 και 60, και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 63 Συναφώς, παρατηρείται ότι είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι το Συμβούλιο αδυνατεί να γνωστοποιήσει ατομικώς σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή σε οντότητα μια πράξη η οποία προβλέπει περιοριστικά μέτρα που αφορούν το εν λόγω πρόσωπο ή την εν λόγω οντότητα είτε όταν η διεύθυνση του προσώπου αυτού ή της οντότητας αυτής δεν είναι δημόσια και δεν του έχει δοθεί είτε όταν η κοινοποίηση στη διεύθυνση την οποία διαθέτει το Συμβούλιο αποτυγχάνει, παρά τις ενέργειες στις οποίες έχει προβεί, με όλη την απαιτούμενη επιμέλεια, προκειμένου να πραγματοποιήσει τέτοια γνωστοποίηση (απόφαση της 5ης Νοεμβρίου 2014, Mayaleh κατά Συμβουλίου, T-307/12 και T-408/13, EU:T:2014:926, σκέψη 61).
- 64 Από τη νομολογία προκύπτει επίσης ότι το Συμβούλιο δεν απαλλάσσεται, κατ' αρχήν, από την υποχρέωση γνωστοποίησης στον ενδιαφερόμενο πράξεως με την οποία επιβάλλονται περιοριστικά μέτρα σε βάρος του, προβαίνοντας σε κοινοποίησή της στους δικηγόρους που τον εκπροσωπούν. Κοινοποίηση στον εκπρόσωπο του προσφεύγοντος λογίζεται ως κοινοποίηση στον αποδέκτη μόνον εφόσον τέτοιο είδος κοινοποίησης προβλέπεται ρητώς από ρύθμιση, εφόσον υπάρχει σχετική συμφωνία μεταξύ των διαδίκων ή εφόσον ο δικηγόρος είναι προσηκόντως εξουσιοδοτημένος να λάβει τέτοια κοινοποίηση για λογαριασμό του πελάτη του (πρβλ. απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, El-Qaddafi κατά Συμβουλίου, T-681/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:227, σκέψεις 31 και 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 65 Εν προκειμένω, από τη δικογραφία προκύπτει ότι στις 21 Μαρτίου 2017, ημερομηνία εκδόσεως των πράξεων του 2017, όπως και στις 5 Μαρτίου 2020, ημερομηνία εκδόσεως των πράξεων του 2020, το Συμβούλιο διέθετε, όπως επιβεβαίωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, τη διεύθυνση της δικηγόρου της προσφεύγουσας και το έντυπο της εντολής που της είχε ανατεθεί, όπως αυτά του κοινοποιήθηκαν με την επιστολή της 6ης Οκτωβρίου 2016, την παραλαβή της οποίας επιβεβαίωσε αυθημερόν το Συμβούλιο. Η εν λόγω εντολή, την οποία υπέγραψε η

προσφεύγουσα στις 12 Μαρτίου 2015, διευκρινίζει, μεταξύ άλλων, ότι επέτρεπε στη δικηγόρο της να λαμβάνει κάθε πληροφορία, να απαντά και να ενεργεί για λογαριασμό της για κάθε ζήτημα σχετικό με τις επιβληθείσες από το Συμβούλιο Ασφαλείας κυρώσεις, καθώς και για κάθε ζήτημα σχετικό με την καταχώριση ή διατήρηση του ονόματός της στο παράρτημα Ι της αποφάσεως 2011/137 και/ή σε κάθε άλλη πράξη εκδοθείσα συνακολούθως από το Συμβούλιο.

- 66 Επομένως, οι περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως διαφέρουν από εκείνες της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, El-Qaddafi κατά Συμβουλίου (Τ-681/14, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2017:227), στην οποία το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι δεν είχε αποδειχθεί ότι είχε ανατεθεί εντολή εκπροσωπήσεως από την προσφεύγουσα στον εκπρόσωπό της, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να γίνει δεκτό ότι το Συμβούλιο είχε κοινοποιήσει εγκύτως την επίμαχη απόφαση στην προσφεύγουσα μέσω κοινοποιήσεώς της στον εκπρόσωπό της, και ότι, ως εκ τούτου, η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής είχε αρχίσει να τρέχει από τη δημοσίευση ανακοινώσεως στην Επίσημη Εφημερίδα.
- 67 Επισημαίνεται επίσης ότι, όπως επιβεβαίωσε και το Συμβούλιο με την απάντησή του στις ερωτήσεις που τέθηκαν στο πλαίσιο του μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσβαλλόμενες πράξεις δεν αποτέλεσαν αντικείμενο ανακοινώσεως δημοσιευθείσας στην Επίσημη Εφημερίδα προς τα πρόσωπα τα οποία αφορούσαν τα επίμαχα παραρτήματα.
- 68 Δεδομένου ότι από τη δικογραφία δεν προκύπτει ότι το Συμβούλιο αδυνατούσε να γνωστοποιήσει τις προσβαλλόμενες πράξεις απευθείας στην προσφεύγουσα ή στην προσηκόντως εξουσιοδοτηθείσα δικηγόρο της ή ότι μια τέτοια γνωστοποίηση θα είχε αποτύχει, και καθότι δεν υπήρξε ανακοίνωση δημοσιευθείσα στην Επίσημη Εφημερίδα σχετικά με τη διατήρηση του ονόματος της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους, η ατομική γνωστοποίηση των πράξεων του 2017 στην προσφεύγουσα πραγματοποιήθηκε εγκύτως με την επιστολή της 25ης Μαρτίου 2019, την οποία απηύθυνε το Συμβούλιο απαντώντας στην από 5 Φεβρουαρίου 2019 επιστολή της δικηγόρου της προσφεύγουσας (βλ. σκέψη 24 ανωτέρω) και με την οποία κοινοποίησε τις εν λόγω πράξεις στη δικηγόρο αυτή.
- 69 Τέλος, ούτε από τη δικογραφία ούτε από την επιχειρηματολογία του Συμβουλίου προκύπτει ότι η προσφεύγουσα έλαβε πράγματι γνώση των προσβαλλομένων πράξεων, κατά την έννοια του άρθρου 263, έκτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ώστε να αρχίσουν να τρέχουν οι προθεσμίες για την άσκηση προσφυγής, πριν από τις 25 Μαρτίου 2019, ημερομηνία κατά την οποία το Συμβούλιο κοινοποίησε τις πράξεις του 2017 στην εντολοδόχο δικηγόρο της προσφεύγουσας, ή, όσον αφορά τις πράξεις του 2020, πριν από τις 13 Ιουλίου 2020, ημερομηνία κατά την οποία κοινοποιήθηκε η απάντηση του Συμβουλίου στις ερωτήσεις που τέθηκαν στο πλαίσιο του μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου (βλ. σκέψη 45 ανωτέρω).
- 70 Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η ατομική γνωστοποίηση των προσβαλλομένων πράξεων δεν πραγματοποιήθηκε εγκύτως στις 25 Μαρτίου 2019 και στις 13 Ιουλίου 2020, αντιστοίχως, η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής, σε αυτή την περίπτωση, δεν θα είχε αρχίσει να τρέχει και, επομένως, η υπό κρίση προσφυγή δεν ασκήθηκε εκπρόθεσμα.
- 71 Επομένως, διαπιστώνεται ότι, δεδομένου ότι το Συμβούλιο δεν γνωστοποίησε εγκύτως στην προσφεύγουσα τις πράξεις του 2017 πριν από τις 25 Μαρτίου 2019, η προσφεύγουσα είχε ακόμη το δικαίωμα, κατά την ημερομηνία καταθέσεως του δικογράφου της προσφυγής, στις 27 Μαΐου 2019, να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως κατά των πράξεων αυτών. Ομοίως, είχε ακόμη το δικαίωμα, κατά την ημερομηνία καταθέσεως του υπομνήματος προσαρμογής του δικογράφου

της προσφυγής, την 1η Σεπτεμβρίου 2020, να προσαρμόσει το δικόγραφο της προσφυγής της προκειμένου να ληφθεί υπόψη η έκδοση των πράξεων του 2020 και προκειμένου να ζητήσει την ακύρωσή τους.

- 72 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να απορριφθεί η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε το Συμβούλιο ισχυριζόμενο ότι πρόκειται περί εκπρόθεσμης άσκησης προσφυγής κατά των προσβαλλομένων πράξεων, καθόσον στηρίζεται στο άρθρο 263 ΣΛΕΕ.

Επί της ουσίας

- 73 Προς στήριξη της προσφυγής της, καθόσον αυτή στηρίζεται στο άρθρο 263 ΣΛΕΕ, η προσφεύγουσα προβάλλει τέσσερις λόγους ακυρώσεως, εκ των οποίων ο πρώτος αφορά παράβαση ουσιώδους τύπου σχετικά με το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, ο δεύτερος αφορά παραβίαση των αρχών του δεδικασμένου και της ασφάλειας δικαίου και προσβολή του δικαιώματος αποτελεσματικής προσφυγής, ο τρίτος αφορά έλλειψη νομικής βάσεως και αιτιολογίας ως προς τη διατήρηση του ονόματός της στους επίμαχους καταλόγους και ο τέταρτος αφορά προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων της αντιβαίνουσα στην αρχή της αναλογικότητας.
- 74 Προκαταρκτικώς, κρίνεται σκόπιμο να γίνει διάκριση μεταξύ, αφενός, των πράξεων με τις οποίες το όνομα της προσφεύγουσας καταχωρίστηκε στους καταλόγους των προσώπων που υπόκεινται σε περιοριστικά μέτρα και, αφετέρου, των διαδοχικών πράξεων που αφορούν τη διατήρηση της εγγραφής του ονόματός της στους καταλόγους αυτούς. Ειδικότερα, οι πράξεις του 2011, ήτοι η απόφαση 2011/137 και ο κανονισμός 204/2011, καθώς και οι συνακόλουθες πράξεις εγγραφής, ήτοι η απόφαση 2015/1333 και ο κανονισμός 2016/44, δεν αποτελούν αντικείμενο της υπό κρίση προσφυγής και δεν προσβλήθηκαν εμπροθέσμως ενώπιον του δικαστή της Ένωσης. Όσον αφορά τις πράξεις του 2014, αυτές αποτέλεσαν αντικείμενο της προσφυγής επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, El-Qaddafi κατά Συμβουλίου (T-681/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:227), η οποία κατέστη αμετάκλητη καθότι δεν ασκήθηκε αίτηση αναίρεσεως. Επομένως, οι λόγοι ακυρώσεως που προβάλλει η προσφεύγουσα είναι παραδεκτοί μόνον καθόσον προβάλλονται προς ακύρωση των προσβαλλομένων πράξεων, ήτοι των πράξεων του 2017 και, κατόπιν της προσαρμογής του δικογράφου της προσφυγής δυνάμει του άρθρου 86 του Κανονισμού Διαδικασίας, των πράξεων του 2020, καθόσον με αυτές διατηρείται η καταχώριση του ονόματος της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους.
- 75 Αρχικώς, θα εξεταστεί ο τρίτος λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο η προσφεύγουσα προσάπτει στο Συμβούλιο ότι η απόφασή του περί της διατηρήσεως σε ισχύ των περιοριστικών μέτρων σε βάρος της στερούνταν αιτιολογίας και νομικής βάσεως.
- 76 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το ζήτημα της αιτιολογίας, η οποία συνιστά ουσιώδη τύπο, είναι αυτοτελές σε σχέση με το ζήτημα της αποδείξεως της προβαλλομένης συμπεριφοράς, το οποίο εμπίπτει στην ουσιαστική νομιμότητα της επίμαχης πράξεως και προϋποθέτει τον έλεγχο του υποστατού των πραγματικών περιστατικών τα οποία εκτίθενται στην πράξη αυτή, καθώς και του χαρακτηρισμού των περιστατικών αυτών ως στοιχείων που δικαιολογούν την εφαρμογή περιοριστικών μέτρων σε βάρος του συγκεκριμένου προσώπου (πρβλ. απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2012, Συμβούλιο κατά Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, σκέψη 60 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 77 Η αιτιολογία αποφάσεως συνίσταται στην επίσημη διατύπωση των λόγων στους οποίους στηρίζεται η απόφαση αυτή. Εάν η αιτιολογία ενέχει σφάλματα, αυτά πλήττουν την ουσιαστική νομιμότητα της αποφάσεως, αλλά όχι την αιτιολογία της, η οποία μπορεί να είναι επαρκής έστω και αν προβάλλει εσφαλμένους λόγους. Συνεπώς, οι αιτιάσεις και τα επιχειρήματα με τα οποία επιχειρείται να αμφισβητηθεί το βάσιμο πράξεως είναι αλυσιτελή στο πλαίσιο προβολής λόγου περί ελλিপτούς ή ανεπαρκούς αιτιολογίας (βλ. απόφαση της 18ης Ιουνίου 2015, Ipatau κατά Συμβουλίου, C-535/14 P, EU:C:2015:407, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 78 Εν προκειμένω, όπως εξάλλου επιβεβαίωσε και η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει επομένως να γίνει διάκριση μεταξύ, αφενός, ενός πρώτου σκέλους, το οποίο αφορά ανεπαρκή αιτιολογία των προσβαλλομένων πράξεων, και, αφετέρου, ενός δευτέρου σκέλους, το οποίο αφορά, κατ' ουσίαν, έλλειψη πραγματικής βάσεως δικαιολογούσας τη διατήρηση της καταχωρίσεως του ονόματός της στους επίμαχους καταλόγους και παράλειψη του Συμβουλίου να προσκομίσει στοιχεία καταδεικνύοντα το βάσιμο της λήψεως των εις βάρος της μέτρων.

– Επί του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται έλλειψη αιτιολογίας των προσβαλλομένων πράξεων

- 79 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, αντιθέτως προς ό,τι επιτάσσουν το άρθρο 13, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2015/1333 και το άρθρο 21, παράγραφος 3, του κανονισμού 2016/44, καθώς και οι κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου όσον αφορά την επιβολή κυρώσεων, οι προσβαλλόμενες πράξεις ενέχουν έλλειψη αιτιολογίας.
- 80 Το Συμβούλιο αντιτείνει ότι η προσφεύγουσα μπορούσε να κατανοήσει, βάσει των ίδιων των προσβαλλομένων πράξεων, καθώς και των αποδεικτικών στοιχείων και των διευκρινίσεων που της παρασχέθηκαν, το πλαίσιο και το περιεχόμενο των μέτρων που την αφορούσαν.
- 81 Υπενθυμίζεται ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως των βλαπτικών πράξεων, η οποία αποτελεί αναγκαία συνέπεια της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, έχει ως σκοπό, αφενός, να παράσχει στον θιγόμενο επαρκείς ενδείξεις ως προς το αν η πράξη είναι όντως βάσιμη ή αν ενέχει ενδεχομένως πλημμέλεια δυνάμενη να αποτελέσει λόγο αμφισβήτησεως του κύρους της ενώπιον των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης και, αφετέρου, να παράσχει στα εν λόγω όργανα τη δυνατότητα ελέγχου της νομιμότητας της πράξεως αυτής (βλ. απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2012, Συμβούλιο κατά Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, σκέψη 49 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Επιπλέον, από την επιβαλλόμενη από το άρθρο 296 ΣΛΕΕ αιτιολογία πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του θεσμικού οργάνου το οποίο εξέδωσε την πράξη (βλ. αποφάσεις της 24ης Σεπτεμβρίου 2014, Kadhaf Al Dam κατά Συμβουλίου, T-348/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:806, σκέψη 63 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 20ής Σεπτεμβρίου 2016, Alsharghawī κατά Συμβουλίου, T-485/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:520, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 82 Προκειμένου περί περιοριστικών μέτρων, χωρίς να εκτείνεται μέχρι την επιβολή υποχρεώσεως λεπτομερούς απαντήσεως στις παρατηρήσεις που διατύπωσε το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, η υποχρέωση αιτιολογήσεως συνεπάγεται ότι, σε κάθε περίπτωση, ακόμη και όταν η αιτιολογία της πράξεως της Ένωσης αντιστοιχεί σε λόγους που έχει επικαλεστεί διεθνές όργανο, πρέπει να προσδιορίζει τους επιμέρους, ειδικούς και συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους οι αρμόδιες αρχές φρονούν ότι πρέπει να επιβληθούν περιοριστικά μέτρα στο συγκεκριμένο πρόσωπο (βλ. απόφαση της 18ης Φεβρουαρίου 2016, Συμβούλιο κατά Bank Mellat, C-176/13 P, EU:C:2016:96, σκέψη 76 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Ως εκ τούτου, η αιτιολόγηση πράξεως του

Συμβουλίου με την οποία επιβάλλεται περιοριστικό μέτρο δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να συνίσταται απλώς σε γενικόλογη και στερεότυπη διατύπωση (πρβλ. απόφαση της 30ής Ιουνίου 2016, *Al Matri* κατά Συμβουλίου, T-545/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:376, σκέψη 146 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 83 Ωστόσο, η αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της επίμαχης πράξεως και στο πλαίσιο εντός του οποίου αυτή εκδόθηκε. Η εν λόγω αιτιολογία πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, ιδίως δε με το περιεχόμενο της πράξεως, με τη φύση των προβαλλομένων λόγων και με το συμφέρον που έχουν οι αποδέκτες της ή άλλα πρόσωπα τα οποία αυτή αφορά άμεσα και ατομικά να λάβουν διευκρινίσεις. Δεν απαιτείται να προσδιορίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα κατά πόσον είναι επαρκής πρέπει να εκτιμάται με γνώμονα όχι μόνο το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται, καθώς και το σύνολο των κανόνων δικαίου που διέπουν τον σχετικό τομέα (βλ. αποφάσεις της 24ης Σεπτεμβρίου 2014, *Kadhaf Al Dam* κατά Συμβουλίου, T-348/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:806, σκέψη 66 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 20ής Σεπτεμβρίου 2016, *Alsharghawī* κατά Συμβουλίου, T-485/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:520, σκέψη 30 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 84 Ειδικότερα, μια βλαπτική πράξη είναι επαρκώς αιτιολογημένη εφόσον έχει εκδοθεί εντός πλαισίου γνωστού στον θιγόμενο, το οποίο του παρέχει τη δυνατότητα να αντιληφθεί το περιεχόμενο του ληφθέντος εις βάρος του μέτρου (βλ. αποφάσεις της 24ης Σεπτεμβρίου 2014, *Kadhaf Al Dam* κατά Συμβουλίου, T-348/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:806, σκέψη 67 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 20ής Σεπτεμβρίου 2016, *Alsharghawī* κατά Συμβουλίου, T-485/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:520, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 85 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις μνημονεύουν τον λόγο για τον οποίο το Συμβούλιο διατήρησε το όνομα της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους τον Μάρτιο του 2017 και τον Μάρτιο του 2020 και ο οποίος είναι αντίστοιχος των λόγων που είχαν παρατεθεί για την καταχώριση του ονόματός της στους καταλόγους των παραρτημάτων των πράξεων του 2011 και, εν συνεχεία, στους επίμαχους καταλόγους, ήτοι στους καταλόγους των παραρτημάτων της αποφάσεως 2015/1333 και του κανονισμού 2016/44, δηλαδή ότι το όνομά της καταχωρίστηκε σε αυτούς δυνάμει των παραγράφων 15 και 17 του ψηφίσματος 1970 (2011), λόγω της σχέσης της με το καθεστώς που είχε εγκαθιδρύσει ο M. Kadhafi.
- 86 Επιπλέον, επισημαίνεται ότι το Συμβούλιο παρέσχε στην προσφεύγουσα πληροφορίες (βλ. σκέψη 13 ανωτέρω), παραπέμποντας, αφενός, στις δηλώσεις στις οποίες προέβη η ίδια δημοσίως το 2011 και το 2013 και με τις οποίες καλούσε σε ανατροπή των αρχών που είχαν συσταθεί νομίμως στη Λιβύη και σε εκδίκηση για τον θάνατο του πατέρα της, και, αφετέρου, στην κατάσταση αστάθειας που εξακολουθούσε να υφίσταται στη χώρα, επιβεβαιώνοντας συγχρόνως την ανάγκη να μην επιτρέπεται σε άτομα που συνδέονται με το προϊσχύσαν καθεστώς του M. Kadhafi να συνεχίζουν να επιχειρούν αποσταθεροποίηση της κατάστασης στη Λιβύη.
- 87 Επομένως, προκύπτει ότι η προσφεύγουσα μπορούσε να αντιληφθεί ότι το όνομά της διατηρήθηκε στους επίμαχους καταλόγους λόγω της καταχωρίσεώς του σε αυτούς δυνάμει των παραγράφων 15 και 17 του ψηφίσματος 1970 (2011), λόγω των ως άνω δηλώσεων, που αποτελούν μέρος του πλαισίου στο οποίο εντάσσονταν οι προσβαλλόμενες πράξεις, και λόγω του ότι το Συμβούλιο έκρινε ότι εξακολουθούσαν να είναι αναγκαία τα εν λόγω μέτρα.

88 Επομένως, τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις προσβαλλόμενες πράξεις, από κοινού με τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν στο πλαίσιο της αλληλογραφίας με το Συμβούλιο, αρκούσαν ώστε να έχει η προσφεύγουσα τη δυνατότητα να διαμορφώσει γνώμη ως προς το νομότυπο των προσβαλλομένων πράξεων και να προετοιμάσει την προσβολή τους ενδίκως, πράγμα το οποίο όντως έπραξε εν προκειμένω.

89 Συνεπώς, το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

– Επί του δεύτερου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται έλλειψη πραγματικής βάσεως που να δικαιολογεί τη διατήρηση του ονόματος της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους

90 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι από τις προσβαλλόμενες πράξεις δεν προκύπτει νομική βάση που να επιτρέπει στο Συμβούλιο να διατηρήσει το όνομά της στους επίμαχους καταλόγους και ότι η διατήρηση αυτή στηρίζεται αποκλειστικώς στον λόγο ότι εξακολουθούσε να κατονομάζεται από το Συμβούλιο Ασφαλείας, σύμφωνα με τις παραγράφους 15 και 17 του ψηφίσματος 1970 (2011). Στηριζόμενη στην απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, El-Qaddafi κατά Συμβουλίου (T-681/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:227), η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις δεν περιλαμβάνουν ατομικούς, ειδικούς και συγκεκριμένους λόγους που να δικαιολογούν τη διατήρηση του ονόματός της στους επίμαχους καταλόγους παρά την πτώση του καθεστώτος το οποίο αφορούσε το εν λόγω ψήφισμα.

91 Ειδικότερα, οι πληροφορίες τις οποίες επικαλέστηκε το Συμβούλιο προκειμένου να δικαιολογήσει τη διατήρηση του ονόματός της στους επίμαχους καταλόγους ουδόλως αφορούν τη συγκεκριμένη περίοδο και τη συμπεριφορά περί των οποίων γίνεται λόγος στις παραγράφους 15 και 17 του ψηφίσματος 1970 (2011) και/ή αντλούνται από αφηρημένες φήμες ή από άλλες πηγές στερούμενες αποδεικτικής αξίας.

92 Κατά την προσφεύγουσα, όσον αφορά τους ισχυρισμούς που στηρίζονται σε φήμες σχετικά με τις ιδιαίτερες δηλώσεις που της αποδίδονται, το Συμβούλιο υποχρεούνταν να εξετάσει κατά πόσον ασκούσαν συναφώς επιρροή, καθώς και τη σημασία τους, λαμβανομένων υπόψη, αφενός, των γραπτών διαβεβαιώσεων των αρχών του Ομάν, κατά τις οποίες η προσφεύγουσα είχε τηρήσει τους όρους διαμονής της στη χώρα και, αφετέρου, της γραπτής ανακοινώσεως των λιβυκών αρχών, που ανέφεραν ότι η αφαίρεση του ονόματός της δεν αντέβαινε στους σκοπούς της ειρήνης και της συμφιλίωσης στη Λιβύη και ότι η ίδια δεν θεωρούνταν ότι αποτελεί κίνδυνο για την εδραίωση ειρηνικής πολιτικής διαδικασίας στη Λιβύη.

93 Όσον αφορά τις πληροφορίες περί οποιασδήποτε συνδέσεώς της με οικονομική παρατυπία, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο ουδέποτε υποστήριξε, πολλώ δε μάλλον απέδειξε, ότι τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αφορούν τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα αποτελούν προϊόν υπεξαίρεσης ή ότι συνδέονται κατά οποιονδήποτε τρόπο με την αιτιολογία που εκτίθεται στις παραγράφους 15 και 17 του ψηφίσματος 1970 (2011).

94 Κατά την προσφεύγουσα, ακόμα και αν οι υποστηρικτές του προϋσχύσαντος καθεστώτος του Μ. Kadhafi εξακολουθούσαν να προσπαθούν να αποσταθεροποιήσουν την κατάσταση στη Λιβύη και ενέχονταν σε επιθέσεις κατά πολιτών, η αιτιολογία της διατήρησης του ονόματός της στους επίμαχους καταλόγους προδήλως δεν περιείχε καμία πληροφορία από την οποία θα μπορούσε να συναχθεί ο ατομικός, ειδικός και συγκεκριμένος ρόλος της στα γεγονότα αυτά και η σημασία ενδεχόμενης αναμίξεώς της στην κατάσταση ανασφάλειας που επικρατεί στη Λιβύη.

- 95 Το Συμβούλιο αμφισβητεί την ορθότητα των επιχειρημάτων της προσφεύγουσας. Κατά πρώτον, αντιτείνει ότι οι λόγοι στους οποίους στηρίχθηκε η διατήρηση του ονόματός της στους επίμαχους καταλόγους δεν ελήφθησαν υπόψη στην απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, El-Qaddafi κατά Συμβουλίου (T-681/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:227), η οποία αφορά τις πράξεις του 2014, και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να αποτελέσουν πραγματικά ή νομικά ζητήματα τα οποία επιλύθηκαν όντως ή κατ' ανάγκην με την απόφαση εκείνη.
- 96 Κατά δεύτερον, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι εξέδωσε τις προσβαλλόμενες πράξεις βάσει των πληροφοριών που περιλαμβάνονταν στην επιστολή του της 4ης Μαΐου 2015 (βλ. σκέψη 13 ανωτέρω) και των επικαιροποιημένων πληροφοριών που παρέσχε η επιτροπή κυρώσεων, παραπέμποντας επιπλέον σε ειδική αγγελία της Ιντερπόλ και διαγράφοντας την παράγραφο σχετικά με τις «συμπληρωματικές πληροφορίες» ως προς την ταξιδιωτική απαγόρευση. Όσον αφορά την επιπλέον μνεία αγγελίας της Ιντερπόλ, το Συμβούλιο επισημαίνει εντούτοις ότι – καθότι αυτή σχετιζόταν με έρευνα που είχε κινηθεί για αδικήματα οικονομικής φύσεως – δεν στηρίχθηκε στις πληροφορίες σχετικά με την έρευνα αυτή, δεδομένου ότι τέτοιου είδους ενέργειες δεν εμπίπτουν στα κριτήρια καταχωρίσεως σε τέτοιους καταλόγους, όπως αυτά προβλέπονται στα άρθρα 8 και 9 της αποφάσεως 2015/1333 και στην αντίστοιχη διάταξη του κανονισμού 2016/44 ή στα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας.
- 97 Πρώτον, αφενός, το Συμβούλιο υποστηρίζει, όπως αναφέρει και η αιτιολογική σκέψη 3 της αποφάσεως 2015/1333, ότι εξακολουθεί να υφίσταται απειλή για την ειρήνη, τη σταθερότητα ή την ασφάλεια στη Λιβύη και για την επιτυχή ολοκλήρωση της πολιτικής μετάβασης της χώρας, μεταξύ άλλων, λόγω της όξυνσης του υφιστάμενου διχασμού από πρόσωπα και οντότητες που έχουν προσδιορισθεί ως εμπλεκόμενοι στις πολιτικές καταστολής του προϋφισταμένου στη Λιβύη καθεστώτος του Μ. Qadhafi, ή ως πρόσωπα ή οντότητες που συνδέονταν με άλλον τρόπο με το εν λόγω καθεστώς. Αφετέρου, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε επίσης, με την απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2016, Alsharghawi κατά Συμβουλίου (T-485/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:520), ότι η ορθότητα της εκτιμήσεως αυτής του Συμβουλίου επιρρωννυόταν από το γεγονός ότι, στο ψήφισμα 2213 (2015), το Συμβούλιο Ασφαλείας είχε μεταξύ άλλων διατυπώσει εκ νέου, κατ' ουσίαν, την ανάγκη να εμποδιστούν άτομα που συνδέονταν με το προϊσχύσαν καθεστώς του Μ. Kadhafi να συνεχίσουν να επιχειρούν αποσταθεροποίηση της κατάστασης στη Λιβύη.
- 98 Δεύτερον, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι οι δηλώσεις και τα δημοσιευθέντα στον Τύπο άρθρα που κοινοποίησε στην προσφεύγουσα με την επιστολή του της 4ης Μαΐου 2015 (βλ. σκέψη 13 ανωτέρω) είναι αρκούντως συγκεκριμένα, ακριβή και συγκλίνοντα ώστε να επιβεβαιώνουν το υποστατό των δηλώσεων στις οποίες προέβη δημοσίως η ίδια το 2011 και το 2013, καλώντας σε ανατροπή των αρχών που είχαν συσταθεί νομίμως στη Λιβύη και σε εκδίκηση για τον θάνατο του πατέρα της. Κατά το Συμβούλιο, οι δηλώσεις αυτές πληρούν σαφώς τα κριτήρια καταχωρίσεως στους επίμαχους καταλόγους, καθόσον καταδεικνύουν ότι η προσφεύγουσα συμβάλλει, ακριβώς όπως και άλλα άτομα που συνδέονται με το προϊσχύσαν καθεστώς του Μ. Kadhafi, στην αποσταθεροποίηση της κατάστασης στη χώρα. Επιπλέον, το γεγονός ότι οι αρχές του Ομάν έκριναν ότι η διαμονή της στο Ομάν και όχι σε τοποθεσία ευρισκόμενη σε άμεση εγγύτητα με τη Λιβύη θα συνέβαλλε στην άμβλυνση των εντάσεων στην περιοχή και το γεγονός ότι η παροχή στην ίδια άδειας να διαμένει στο Ομάν είχε ως προϋπόθεση τη δέσμευσή της να μην ασκεί πολιτική δραστηριότητα αποδεικνύουν ότι εξακολουθούσε να συνιστά απειλή για την ειρήνη, τη σταθερότητα ή την ασφάλεια της Λιβύης.

- 99 Επομένως, οι επικαιροποιημένες πληροφορίες που παρέσχε η επιτροπή κυρώσεων και η αιτιολογία που παρατέθηκε στις προσβαλλόμενες πράξεις, όπως συμπληρώθηκαν και αναπτύχθηκαν με τις πληροφορίες που κοινοποιήθηκαν στην προσφεύγουσα με την επιστολή της 4ης Μαΐου 2015 (βλ. σκέψη 13 ανωτέρω), οι οποίες μπορούσαν να ληφθούν υπόψη για την έκδοση των προσβαλλομένων πράξεων, καταδεικνύουν την επανεξέταση στην οποία προέβη το Συμβούλιο για τη δικαιολόγηση της διατηρήσεως του ονόματός της στους επίμαχους καταλόγους.
- 100 Κατά τρίτον και τελευταίον, ούτε η ρηματική διακοίνωση των αρχών του Ομάν ούτε το ανακοινωθέν των λιβυκών αρχών τα οποία επικαλείται η προσφεύγουσα συνιστούν επαρκή στοιχεία για τη μη διατήρηση από το Συμβούλιο του ονόματός της στους επίμαχους καταλόγους.
- 101 Υπενθυμίζεται ότι, κατά τη νομολογία, η αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου τον οποίον εγγυάται το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβάλλει, μεταξύ άλλων, να βεβαιώνεται ο δικαστής της Ένωσης ότι η απόφαση με την οποία ελήφθησαν ή διατηρούνται σε ισχύ περιοριστικά μέτρα, η οποία έχει ατομικό χαρακτήρα για το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή την ενδιαφερόμενη οντότητα, στηρίζεται σε αρκούντως βάσιμα πραγματικά στοιχεία. Τούτο προϋποθέτει εξακρίβωση των πραγματικών περιστατικών που εκτίθενται στην αιτιολογική έκθεση της εν λόγω αποφάσεως, ούτως ώστε, κατά τον δικαστικό έλεγχο, να μην εκτιμάται απλώς η αφηρημένη πιθανολόγηση των προβαλλομένων λόγων, αλλά να εξετάζεται εάν οι λόγοι αυτοί ή, τουλάχιστον, ένας εξ αυτών που θεωρείται αυτός καθεαυτόν επαρκής για να στηρίζει την εν λόγω απόφαση είναι τεκμηριωμένοι (πρβλ. απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψη 119).
- 102 Εναπόκειται στον δικαστή της Ένωσης να διενεργήσει τον έλεγχο αυτό ζητώντας, ενδεχομένως, από την αρμόδια αρχή της Ένωσης να προσκομίσει τα, εμπιστευτικά ή μη, πληροφοριακά και αποδεικτικά στοιχεία που είναι κρίσιμα για τον εν λόγω έλεγχο (βλ. απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψη 120 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Αντιθέτως, στην ως άνω αρμόδια αρχή της Ένωσης εναπόκειται, σε περίπτωση αμφισβήτησης, να αποδείξει το βάσιμο των δικαιολογητικών λόγων στους οποίους στηρίχθηκε κατά του συγκεκριμένου προσώπου, και όχι στο πρόσωπο αυτό να αποδείξει το μη βάσιμο των λόγων αυτών. Προς τούτο, πρέπει οι πληροφορίες ή τα στοιχεία που προσκομίσθηκαν να τεκμηριώνουν τους λόγους που προβάλλονται κατά του συγκεκριμένου προσώπου (απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψεις 121 και 122).
- 103 Το ζήτημα αν η διατήρηση του ονόματος της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους στηρίζεται σε αρκούντως βάσιμα πραγματικά στοιχεία πρέπει να εξετασθεί με γνώμονα τις αρχές αυτές.
- 104 Εν προκειμένω, κατ' αρχάς, επισημαίνεται ότι όσα προέβαλε η προσφεύγουσα προκειμένου να αντικρούσει τον ισχυρισμό ότι είχε ταξιδέψει κατά παράβαση της απαγορεύσεως την οποία είχαν επιβάλει το Συμβούλιο Ασφαλείας και η επιτροπή κυρώσεων δεν ασκούν επιρροή συναφώς. Ειδικότερα, το Συμβούλιο έπαψε να στηρίζεται, ως προς την έκδοση των προσβαλλομένων πράξεων, στις πληροφορίες που περιλαμβάνονταν στην επιστολή του της 18ης Δεκεμβρίου 2014 (βλ. σκέψη 11 ανωτέρω), ο δε συγκεκριμένος δικαιολογητικός λόγος εγγραφής δεν απαντά πλέον στην αιτιολογία που περιλήφθηκε στους επίμαχους καταλόγους.

- 105 Εν συνεχεία, διαπιστώνεται ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις δεν αναφέρουν άλλους λόγους για τη διατήρηση του ονόματος της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους τον Μάρτιο του 2017 και τον Μάρτιο του 2020 πέραν εκείνων που είχαν προβληθεί για την καταχώριση του ονόματός της στους καταλόγους των παραρτημάτων των πράξεων του 2011 και για την εφαρμογή των παραγράφων 15 και 17 του ψηφίσματος 1970 (2011). Όσον αφορά δε τη μνεία της ειδικής αγγελίας της Ιντερπόλ, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 96 ανωτέρω, το Συμβούλιο δήλωσε και επιβεβαίωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι δεν στηρίχθηκε στις πληροφορίες που σχετίζονταν με την έρευνα την οποία αφορούσε η εν λόγω αγγελία.
- 106 Βέβαια, οι λόγοι που προέβαλε το Συμβούλιο για την καταχώριση του ονόματος της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους, ήτοι το γεγονός ότι είναι η «[κ]όρη του Muammar Kadhafi» και ότι «[σ]υνδέεται στενά με το καθεστώς» που εγκαθίδρυσε το εν λόγω πρόσωπο, δεν αμφισβητήθηκαν εμπροθέσμως ενώπιον του δικαστή της Ένωσης.
- 107 Εντούτοις, ακόμη και αν το Συμβούλιο μπορούσε να αναφερθεί στο γεγονός ότι η προσφεύγουσα καταλεγόταν στα πρόσωπα τα οποία αφορούσε το ψήφισμα 1970 (2011) και στην αιτιολογία που παρατέθηκε στο εν λόγω ψήφισμα, από τη νομολογία που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 101 και 102 ανωτέρω προκύπτει σαφώς ότι ουδόλως θα απαλλασσόταν από την υποχρέωσή του να αποδείξει ότι η διατήρηση του ονόματός της στους επίμαχους καταλόγους στηριζόταν σε αρκούντως βάσιμα πραγματικά στοιχεία.
- 108 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι οι πράξεις του 2011 είχαν εκδοθεί «κατά [...] προσώπων και οντοτήτων που ενεπλάκησαν σε σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων συμμετέχοντας σε επιθέσεις, κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου, κατά του άμαχου πληθυσμού και εγκαταστάσεων», όπως εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 3 της αποφάσεως 2011/137. Η απόφαση 2015/1333 και ο κανονισμός 2016/44 εκδόθηκαν με σκοπό την ενοποίηση, σε νέες νομικές πράξεις, των περιοριστικών μέτρων που επιβλήθηκαν με τις πράξεις του 2011, όπως αυτές τροποποιήθηκαν και τέθηκαν σε εφαρμογή με πλείονες μεταγενέστερες πράξεις, «λόγω της συγκεκριμένης απειλής για την δημόσια ειρήνη και ασφάλεια στην περιοχή που δημιουργεί η κατάσταση στη Λιβύη» (βλ. αιτιολογική σκέψη 4 του κανονισμού 2016/44).
- 109 Όμως, παρά τις διευκρινίσεις του Συμβουλίου που υπενθυμίζονται στη σκέψη 97 ανωτέρω, η μνεία «[κ]αταχωρίστηκε στον κατάλογο δυνάμει των παραγράφων 15 και 17 [του ψηφίσματος] 1970 [(2011)] (ταξιδιωτική απαγόρευση, δέσμευση περιουσιακών στοιχείων)» δεν καθιστά δυνατό να γίνουν αντιληπτοί οι επιμέρους, ειδικοί και συγκεκριμένοι λόγοι για τους οποίους το όνομα της προσφεύγουσας διατηρήθηκε στους επίμαχους καταλόγους στις 21 Μαρτίου 2017 και στις 5 Μαρτίου 2020.
- 110 Συναφώς, επισημαίνεται ότι το Συμβούλιο παραπέμπει απλώς στις πληροφορίες που κοινοποιήθηκαν στην προσφεύγουσα με την επιστολή της 4ης Μαΐου 2015 (βλ. σκέψη 13 ανωτέρω), ιδίως δε στις δηλώσεις στις οποίες προέβη δημοσίως το 2011 και το 2013, χωρίς να εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους οι εν λόγω πληροφορίες κατεδείκνυαν τον κίνδυνο που συνιστούσε η προσφεύγουσα το 2017 και το 2020, ήτοι κατά την έκδοση των προσβαλλομένων πράξεων, για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια στην περιοχή.
- 111 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, στις σκέψεις 69 και 73 της αποφάσεως της 28ης Μαρτίου 2017, El-Qaddafi κατά Συμβουλίου (Τ-681/14, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2017:227), το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι οι πληροφορίες που κοινοποιήθηκαν στην προσφεύγουσα με την επιστολή της 4ης Μαΐου 2015 (βλ. σκέψη 13 ανωτέρω) δεν περιλαμβάνονταν μεταξύ των λόγων στους οποίους στηρίχθηκε η έκδοση των πράξεων του 2014, ότι περιήλθαν σε γνώση του

Συμβουλίου σε χρόνο μεταγενέστερο της εκδόσεως των πράξεων αυτών και ότι η επίμαχη αιτιολογία προδήλως δεν περιείχε στοιχεία από τα οποία να μπορεί η προσφεύγουσα να συναγάγει, ακόμη και αν προσπαθούσε να την ερμηνεύσει διασταλτικώς, ποιος ήταν ο ατομικός, ειδικός και συγκεκριμένος ρόλος της στα γεγονότα που λάμβαναν χώρα στη Λιβύη.

- 112 Βέβαια, η ισχύς δεδικασμένου της αποφάσεως της 28ης Μαρτίου 2017, El-Qaddafi κατά Συμβουλίου (T-681/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:227), για την οποία κάνει λόγο η προσφεύγουσα, δεν μπορεί να προβληθεί εν προκειμένω. Ειδικότερα, πρώτον, όπως υποστηρίζει το Συμβούλιο, οι πράξεις του 2017 εκδόθηκαν πριν από την έκδοση της αποφάσεως αυτής, δεύτερον, το αντικείμενο και η αιτία ασκήσεως της υπό κρίση προσφυγής δεν είναι τα ίδια με εκείνα της προσφυγής επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση εκείνη και, τρίτον, η αρχή του δεδικασμένου καλύπτει μόνον τα πραγματικά και νομικά ζητήματα τα οποία επιλύθηκαν πράγματι ή κατ' ανάγκην με δικαστική απόφαση (πρβλ. απόφαση της 29ης Νοεμβρίου 2018, National Iranian Tanker Company κατά Συμβουλίου, C-600/16 P, EU:C:2018:966, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Οι λόγοι όμως στους οποίους στηρίζεται η διατήρηση του ονόματος της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους δεν αποτελούν πραγματικά και νομικά ζητήματα τα οποία επιλύθηκαν πράγματι ή κατ' ανάγκην με την απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, El-Qaddafi κατά Συμβουλίου (T-681/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:227), η οποία αφορούσε την ακύρωση των πράξεων του 2014.
- 113 Εντούτοις, από τη διαπίστωση αυτή δεν μπορεί να συναχθεί ότι το Συμβούλιο δεν όφειλε να διευκρινίσει τους λόγους για τους οποίους οι πληροφορίες που περιήλθαν σε γνώση του σε χρόνο προγενέστερο της εκδόσεως των προσβαλλομένων πράξεων, όπως κοινοποιήθηκαν αυτές στην προσφεύγουσα με την επιστολή της 4ης Μαΐου 2015, ήταν ακόμη επίκαιρες, το 2017 και το 2020, προκειμένου να δικαιολογήσει τη διατήρηση του ονόματός της στους επίμαχους καταλόγους.
- 114 Ειδικότερα, οι δημόσιες δηλώσεις στις οποίες προέβη η προσφεύγουσα, όπως υποστηρίζεται, και για τις οποίες κάνει λόγο η επιστολή της 4ης Μαΐου 2015, πραγματοποιήθηκαν το 2011, αμέσως μετά τη γνωστοποίηση των εκθέσεων που αφορούσαν τον θάνατο του M. Kadhafi και του Mutassim Kadhafi, και το 2013. Έχουν επομένως παρέλθει πλείονα έτη αφότου οι δηλώσεις αυτές καταγράφηκαν στον Τύπο και περιήλθαν σε γνώση του Συμβουλίου, χωρίς το τελευταίο να κάνει την παραμικρή αναφορά στους λόγους για τους οποίους το περιεχόμενο των εν λόγω δηλώσεων μαρτυρεί ότι η προσφεύγουσα εξακολουθούσε να αποτελεί απειλή ως προς την οποία έπρεπε να επιβληθούν κυρώσεις στο πλαίσιο των σκοπών του ψηφίσματος 1970 (2011), παρά τις μεταβολές που επήλθαν εν τω μεταξύ όσον αφορά την ατομική της κατάσταση.
- 115 Επισημαίνεται συναφώς ότι, από του χρόνου εκδόσεως των πράξεων περί καταχωρίσεως του 2011 και των μεταγενέστερων πράξεων περί καταχωρίσεως, ήτοι της αποφάσεως 2015/1333 και του κανονισμού 2016/44, η προσφεύγουσα έπαυσε να διαμένει στη Λιβύη, στη δε δικογραφία δεν γίνεται λόγος ούτε για συμμετοχή της στην πολιτική ζωή της Λιβύης ούτε για άλλες δηλώσεις πέραν εκείνων στις οποίες προέβη το 2011 και το 2013. Παρά τις μεταβολές αυτές ως προς την ατομική κατάσταση της προσφεύγουσας, το Συμβούλιο δεν εξηγεί τους λόγους για τους οποίους η προσφεύγουσα αποτελούσε, το 2017 και το 2020, ήτοι κατά τον χρόνο εκδόσεως των προσβαλλομένων πράξεων, απειλή για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια στην περιοχή.
- 116 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, είναι βάσιμες οι επικρίσεις της προσφεύγουσας κατά τις οποίες οι προσβαλλόμενες πράξεις στερούνται πραγματικής βάσεως που να δικαιολογεί τη διατήρηση του ονόματός της στους επίμαχους καταλόγους.

- 117 Επομένως, γίνεται δεκτό το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως και, κατά συνέπεια, ακυρώνονται οι προσβαλλόμενες πράξεις κατά το μέρος που αφορούν την προσφεύγουσα, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξεταστεί η προσφυγή κατά το μέρος που στηρίζεται στο άρθρο 265 ΣΛΕΕ, ούτε οι λοιποί λόγοι ακυρώσεως και τα λοιπά επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα προς στήριξη του αιτήματός της περί ακυρώσεως των εν λόγω πράξεων.

Επί της διατήρησης σε ισχύ των αποτελεσμάτων της εκτελεστικής απόφασης

- 118 Σε συνέχεια της υποβολής παρατηρήσεων σχετικά με το υπόμνημα προσαρμογής, το Συμβούλιο ζητεί επικουρικός από το Γενικό Δικαστήριο, σε περίπτωση μερικής ακυρώσεως του εκτελεστικού κανονισμού 2020/371, να ορίσει, για λόγους ασφάλειας δικαίου, ότι τα αποτελέσματα της απόφασης 2020/374 διατηρούνται σε ισχύ μέχρις ότου αρχίσει να παράγει αποτελέσματα η μερική ακύρωση του εκτελεστικού κανονισμού 2020/371.
- 119 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Συμβούλιο επισήμανε ότι η εκτελεστική απόφαση 2017/497 εξακολουθούσε να ισχύει, αφού δεν αντικαταστάθηκε από την εκτελεστική απόφαση 2020/374, δεδομένου ότι η τελευταία αυτή απόφαση απλώς επικαιροποιούσε τις πληροφορίες σχετικά με τα διαβατήρια της προσφεύγουσας και με τον εθνικό αριθμό ταυτοποίησής της, γεγονός που δεν επηρέαζε τον λόγο για τον οποίο το όνομα της προσφεύγουσας είχε διατηρηθεί στον σχετικό κατάλογο. Εντούτοις, το Συμβούλιο ενέμεινε στο αίτημά του, προβάλλοντάς το επικουρικός (βλ. ανωτέρω, σκέψη 39, τρίτο αίτημα) για την περίπτωση κατά την οποία το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι η εκτελεστική απόφαση 2020/374 αντικατέστησε την εκτελεστική απόφαση 2017/497.
- 120 Κρίνεται ότι η εκτελεστική απόφαση 2017/497 παρήγαγε αποτελέσματα ως προς την προσφεύγουσα μόνον έως τις 6 Μαρτίου 2020, ημερομηνία δημοσίευσής της εκτελεστικής απόφασης 2020/374, με την οποία επικαιροποιήθηκαν οι διοικητικές φύσεως πληροφορίες που αφορούσαν την προσφεύγουσα χωρίς ωστόσο να τροποποιηθούν οι λόγοι της εγγραφής της. Κατά συνέπεια, το αίτημα του Συμβουλίου περί διατήρησης σε ισχύ των αποτελεσμάτων, το οποίο υποβλήθηκε επικουρικός, δεν μπορεί παρά να αφορά τη δεύτερη μόνον απόφαση.
- 121 Από το άρθρο 60, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτει ότι η άσκηση αναιρέσεως δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Το άρθρο 60, δεύτερο εδάφιο, του ίδιου κειμένου προβλέπει, εντούτοις, ότι, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 280 ΣΛΕΕ, οι αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου με τις οποίες ακυρώνεται κανονισμός επιφέρουν αποτελέσματα μόνον από τη λήξη της προθεσμίας ασκήσεως αναιρέσεως ή, εάν έχει ασκηθεί αναίρεση εντός της προθεσμίας αυτής, από την απόρριψή της.
- 122 Εν προκειμένω, ο εκτελεστικός κανονισμός 2020/371 έχει τη φύση κανονισμού, δεδομένου ότι προβλέπει ότι είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος, κατ' αντιστοιχία προς τα αποτελέσματα ενός κανονισμού, όπως αυτά προβλέπονται στο άρθρο 288 ΣΛΕΕ (πρβλ. απόφαση της 21ης Απριλίου 2016, Συμβούλιο κατά Bank Saderat Iran, C-200/13 P, EU:C:2016:284, σκέψη 121).
- 123 Το άρθρο 60, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι όντως εφαρμοστέο εν προκειμένω (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 21ης Απριλίου 2016, Συμβούλιο κατά Bank Saderat Iran, C-200/13 P, EU:C:2016:284, σκέψη 122).

- 124 Όσον αφορά τα διαχρονικά αποτελέσματα της ακυρώσεως της αποφάσεως 2020/374, υπενθυμίζεται ότι, δυνάμει του άρθρου 264, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, να προσδιορίσει τα αποτελέσματα της ακυρωθείσας πράξεως που θεωρούνται οριστικά.
- 125 Εν προκειμένω, η υφιστάμενη διαφορά μεταξύ της ημερομηνίας κατά την οποία αρχίζει να παράγει τα αποτελέσματά της η ακύρωση του εκτελεστικού κανονισμού 2020/371 και της ημερομηνίας κατά την οποία αρχίζει να παράγει τα αποτελέσματά της η ακύρωση της αποφάσεως 2020/374 ενδέχεται να συνεπάγεται σοβαρή προσβολή της ασφάλειας δικαίου, καθόσον οι δύο αυτές πράξεις επιβάλλουν στην προσφεύγουσα πανομοιότυπα μέτρα (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 2018, Klyuyen κατά Συμβουλίου, T-731/15, EU:T:2018:90, σκέψη 263). Επομένως, τα αποτελέσματα της αποφάσεως 2020/374 πρέπει να διατηρηθούν σε ισχύ, ως προς την προσφεύγουσα, έως ότου η ακύρωση του εκτελεστικού κανονισμού 2020/371 αρχίσει να παράγει τα αποτελέσματά της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 126 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι το Συμβούλιο ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της προσφεύγουσας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει την εκτελεστική απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2017/497 του Συμβουλίου, της 21ης Μαρτίου 2017, για την εφαρμογή της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2015/1333 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη, και την εκτελεστική απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2020/374 του Συμβουλίου, της 5ης Μαρτίου 2020, για την εφαρμογή της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2015/1333 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη, κατά το μέρος που διατηρούν το όνομα της Aisha Muammer Mohamed El-Qaddafi στους καταλόγους των παραρτημάτων I και III της αποφάσεως (ΚΕΠΠΑ) 2015/1333 του Συμβουλίου, της 31ης Ιουλίου 2015, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη και την κατάργηση της απόφασης 2011/137/ΚΕΠΠΑ.
- 2) Ακυρώνει τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/489 του Συμβουλίου, της 21ης Μαρτίου 2017, για την εφαρμογή του άρθρου 21, παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/44 του Συμβουλίου σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη, και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/371 του Συμβουλίου, της 5ης Μαρτίου 2020, για την εφαρμογή του άρθρου 21 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/44 του Συμβουλίου σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη, κατά το μέρος που διατηρούν το όνομα της Aisha Muammer Mohamed El-Qaddafi στον κατάλογο του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΕ) 2016/44 του Συμβουλίου, της 18ης Ιανουαρίου 2016, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 204/2011.

- 3) Τα αποτελέσματα του άρθρου 1 της εκτελεστικής αποφάσεως 2020/374 διατηρούνται σε ισχύ ως προς την Aisha Muammer Mohamed El-Qaddafi μέχρι την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας για την άσκηση αναιρέσεως που προβλέπεται στο άρθρο 56, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή, εφόσον ασκηθεί αναίρεση εντός της προθεσμίας αυτής, μέχρι την ενδεχόμενη απόρριψη της αιτήσεως αναιρέσεως.
- 4) Καταδικάζει το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα δικαστικά έξοδα.

Spielmann

Öberg

Spineanu-Matei

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο, στις 21 Απριλίου 2021.

(υπογραφές)